

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 grudnia 2017 r.,

sprawy **A.P.**,

uniewinnionego od czynu z art. 212 § 1 i 2 k.k.

z powodu kasacji, wniesionej przez pełnomocnika oskarżycieli prywatnych,

od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z dnia 21 czerwca 2017 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w [...] z dnia 8 lutego 2016 r.,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,

2. obciążyć w częściach równych oskarżycieli prywatnych U.S. i

P.S. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 lutego 2016r., Sąd Rejonowy w [...] uniewinnił oskarżonego A.P. od zarzutu popełnienia czynu polegającego na tym, że w okresie od dnia 28 stycznia 2014r. do dnia 9 czerwca 2014r. w miejscowości [...] i w środkach masowego przekazu pomówił U.S. i P.S. poprzez rozsyłanie za pośrednictwem sieci teleinformatycznej informacji, z których treści wynika fakt posiadania przez nich zadłużenia wobec osób trzecich oraz brak posiadania przez nich kompetencji zawodowych, które ich poniżyły w opinii publicznej i naraziły ich na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania przez nich zawodowej działalności, czyli przestępstwa z art. 212 § 1 i 2 k.k.

Kosztami postępowania w sprawie obciążono oskarżycieli prywatnych: U.S. i P.S., w tym kosztami z tytułu ustanowienia obrońcy.

Powyższy wyrok zaskarżył na niekorzyść oskarżonego pełnomocnik oskarżycieli prywatnych, który w apelacji zarzucił:

1. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, zarzuty te powtórzono w kasacji pod pozorem rażącej obrazy prawa procesowego art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k.

(pkt 1 do 8 kasacji),

2. obrazę przepisów postępowania art. 2 § 1 pkt 1, 2 i 3 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., zarzuty te sformułowano również w kasacji w punktach 2/1, 2/2, 2/3, 2/4 i 3,

3. obrazę prawa materialnego art. 212 § 1 i 2 k.k. pkt 5 kasacji.

Autor apelacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżycieli prywatnych P.S. i U.S. kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 21 czerwca 2017r. nie uwzględnił apelacji i zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, jednocześnie zasądził od oskarżycieli prywatnych opłaty za postępowanie odwoławcze.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację na niekorzyść oskarżonego wywiódł pełnomocnik oskarżycieli prywatnych, który orzeczeniu zarzucił:

„1.rażące naruszenie przepisów postępowania - art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. - które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, albowiem podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły błędne ustalenia faktyczne Sądu I instancji i bezpodstawne przyjęcie, że :

1) U. Holding sp. z o.o. S.K.A. była inwestorem inwestycji w W., podczas gdy inwestorem tej inwestycji był M. G. a G. sp. z o.o. sp. k. była Generalnym Wykonawcą tej inwestycji,

2) G. sp. z o.o. sp. k. jako Generalny Wykonawca nie mogła zakończyć inwestycji w W. z przyczyn leżących po stronie P.S., podczas gdy to G. sp. z o.o. sp. k. jako Generalny Wykonawca i M. G. jako Inwestor nie wywiązali się z umowy zawartej z U.Holding Sp. z o.o. S.K.A.,

3) P.S. był zobowiązany do dostarczania niezbędnych dokumentów do zakończenia procesu inwestycyjnego, podczas gdy dokumenty te zobowiązany był dostarczać nabywcom lokali M.G. jako inwestor oraz G. sp. z o.o. sp. k. jako Generalny Wykonawca, a P.S. jako Prezes Zarządu komplementariusza UPS Holding sp. z o.o. S.K.A. był zobowiązany jedynie do podpisywania umów z nabywcami lokali mieszkalnych w W. w oparciu o dokumenty dostarczone mu przez M.G. i G. sp. z o.o. sp.k., których nie dostarczali i jednocześnie informowali nabywców, że odpowiedzialny za to jest P.S.,

4) na skutek braku kontaktu z P.S. i braku skompletowania dokumentów na czas, G. sp. z o.o. sp. k. nie mogła dokończyć inwestycji, podczas gdy G. sp. z o.o. i nabywcy lokali mieli cały czas kontakt z P.S., spotykali się z P.S., telefonowali do niego, wysyłali do niego maile, natomiast za skompletowanie dokumentów, m.in. pozwolenia na budowę, dziennika budowy, dokumentów odbioru instalacji, dokumentacji powykonawczej, uzyskania decyzji o samodzielności lokali i innych dokumentów odpowiedzialni byli tylko i wyłącznie M.G. jako inwestor inwestycji w W. i G. sp. z o.o. sp. k. jako Generalny Wykonawca tej inwestycji i to oni zaniedbywali tych obowiązków, doprowadzając do opóźnienia w zawarciu umów przeniesienia własności lokali i udziałów w gruncie na rzecz nabywców tych lokali,

5) nabywcy domów zaczęli zwracać się o pomoc w rozwiązaniu sytuacji do G. sp. z o.o. sp.k. i G. sp. z o.o. sp. k. chciała im pomóc, podczas gdy nabywcy lokali mieszkalnych nie zwracali się o taką pomoc ani do G. sp. z o.o. sp. k. ani do A.P., nie udzielali im upoważnień w tym zakresie, co potwierdzają zeznania świadków [...],

6) oskarżony A.P. podejmował swoje działania, ponieważ chciał on pomóc nabywcom domów na osiedlu w sfinalizowaniu umów oraz doprowadzić do rozliczeń między spółkami, podczas gdy działania oskarżonego miały na celu zdyskredytowanie i poniżenie U.S. i P.S. u osób trzecich, w tym wobec przedstawicieli banku, nabywców lokali mieszkalnych, mieszkańców [...], pracowników S. sp. z o.o. i innych osób a przez to zmuszenie U.S. i P.S. do przekazania na własność G. sp. z o.o. sp. k., za symboliczną złotówkę, nieruchomości w W. stanowiących własność U. Holding sp. z o.o. S.K.A. z inwestycją realizowaną na tych nieruchomościach;

7) oskarżony A.P. będąc pełnomocnikiem G. sp. z o.o. sp. k., chcąc doprowadzić do rozliczeń pomiędzy spółkami oraz chcąc pomóc nabywcom domów w sfinalizowaniu umów sprzedaży, wysłał do P.S. i do U.S. wiadomości wysyłane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, podczas gdy oskarżony A.P. w wysłanych mailach nie wskazywał, że jego zamiarem jest pomoc nabywcom domów w sfinalizowaniu umów sprzedaży czy rozliczenie pomiędzy spółkami, lecz jednoznacznie wskazywał, że jego celem jest zdyskredytowanie Pokrzywdzonych w środowisku biznesowym;

8) maile oskarżonego A.P. były wysyłane tylko do osób zainteresowanych sytuacją, a nie do osób postronnych, podczas gdy bezspornym w sprawie jest, że oskarżony wysyłał maile m. in. do pośredników nieruchomości, pracowników banku PKO, do władz K. oraz do biura firmy S. sp. z o.o., zatem wiadomości przesyłane były elektronicznie również do osób w żaden sposób nie związanych z przedmiotową inwestycją; a które to błędy miały istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, albowiem w ich wyniku Sąd Okręgowy nieprawidłowo uznał, że to spółka U. Holding Sp. z o.o. S.K.A. ponosi odpowiedzialność za problemy z zakończeniem inwestycji, przede wszystkim Sąd II instancji całkowicie bezpodstawnie przyjął, że oskarżony A.P. działał w obronie uzasadnionych interesów własnych oraz interesów osób trzecich, przez co Sąd II instancji nieprawidłowo ocenił stronę podmiotową czynu: winę oskarżonego, w szczególności jego intencji i motywacji w dyskredytowaniu pokrzywdzanych wobec osób trzecich;

2. rażące naruszenie przepisów postępowania - art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k., art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. - które miało wpływ na treść wyroku, poprzez :

1) bezkrytyczne uznanie za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego A.P. oraz wybiórcze uznanie za wiarygodne zeznań jego współników w spółce G. sp. z o.o. sp. k. (świadków M.G., który zeznał, iż był on inwestorem i M. D., który sporządzał i podpisywał dokumenty powykonawcze jako przedstawiciel Generalnego Wykonawcy) pomimo ich sprzeczności z zasadami logiki i doświadczenia życiowego mówiącymi, że to Inwestor i Generalny Wykonawca sporządzają dokumenty powykonawcze oraz wnioski do starosty o ustanowienie samodzielności lokali i inne niezbędne do aktu notarialnego przeniesienia własności lokali, a nie sporządza ich właściciel gruntu na którym jest inwestycja,

2) pominięcie dowodów świadczących o winie oskarżonego: wiadomości elektronicznych oraz zeznań świadków P.S. i U.S., bez wyjaśnienia tego stanowiska w uzasadnieniu od wyroku, jak również poprzez pominięcie dowodów z zeznań świadków [...] oraz brak ustaleń co do istotnych spornych okoliczności faktycznych;

3) zaniechanie dokonania ustaleń w zakresie podstaw i szczegółowego przebiegu współpracy pomiędzy G. sp. z o.o. sp.k. i U. Holding sp. z o.o. S.K.A., podczas gdy należyte wyjaśnienie tych okoliczności miało istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy;

4) nieuwzględnienie w postępowaniu karnym prawnie chronionych interesów pokrzywdzonych oraz brak poszanowania Sądu dla godności pokrzywdzonych U.S. i P.S., przez co naruszenie ww. przepisów postępowania miało istotny wpływ na treść orzeczenia, nie pozwoliło Sądowi Okręgowemu na prawidłową ocenę, która ze stron procesu inwestycyjnego postępowała niełojalnie i nieuczciwie wobec kontrahenta i osób trzecich, a w rezultacie wpłynęło na błędną ocenę strony podmiotowej czynu: winy oskarżonego, w szczególności jego intencji i motywacji w dyskredytowaniu pokrzywdzonych wobec osób trzecich;

3. rażące naruszenie przepisów postępowania -art. 410 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez pominięcie części ujawnionych w sprawie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia (dowody z dokumentów wystawionych przez Starostę P. na nazwisko inwestora M.G. oraz zeznań świadka M.G. i zeznania świadka M. D., korespondencji mailowej i zeznań świadków, z których wynika, że oskarżony A.P. rozpowszechniał informacje o Pokrzywdzonych w sieci Internet, co świadczy o zamiarze bezpośrednim popełnienia czynu z art. 212 par. 1 i 2 kk.);

4. rażące naruszenie przepisów postępowania - art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. - która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez pobieżne, mało wnikliwe rozpoznanie zarzutów apelacji, jak również poprzez niewłaściwe sporządzenie uzasadnienia wyroku w zakresie zarzutów apelacyjnych związanych z ustaleniami faktycznymi oraz oceną dowodów, których to rozpoznanie Sąd Okręgowy ograniczył do powtórzenia stanowiska Sądu Rejonowego;

5. rażące naruszenie prawa materialnego — art. 212 § 1 i § 2 k.k. — które miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez przyjęcie, że działanie oskarżonego nie spełnia ustawowych znamion przestępstwa opisanego w tym przepisie, podczas gdy A.P. dopuścił się pomówienia w zamiarze bezpośrednim, jego działania służyły zdyskredytowaniu pokrzywdzonych i poniżeniu ich w opinii publicznej, miały one na celu doprowadzenie do utraty zaufania U.S. i P.S. w środowisku biznesowym oraz miały wymusić na pokrzywdzonym P. S. niekorzystne rozporządzenie-majątkiem U. Holding sp. z o. S.K.A. n rzecz G. sp. z o.o. sp. k. oraz poprzez błędne przyjęcie, iż działanie oskarżonego w interesie własnym i rozgoryczenie oskarżonego jest przesłanką wyłączającą jego winę umyślną; oraz poprzez błędne przyjęcie, iż działanie oskarżonego mieści się w kompetencjach udziałowca spółki, co wyłącza winę umyślną oskarżonego;
6. rażące naruszenie prawa materialnego - art. 10 ust. 1 i ust. 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka - które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, poprzez błędną przyjęcie, że działania oskarżonego mieszczą się w prawie do wolności wyrażania opinii, podczas gdy granice tego prawa stanowią ochrona dobrego imienia i praw innych osób, a działania oskarżonego w sposób oczywisty naruszają dobre imię i inne prawa oskarżycieli prywatnych;
7. rażące naruszenie prawa materialnego - art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, albowiem uwzględnienie konstytucyjnego obowiązku władzy publicznej (a więc także i sądów), jakim jest poszanowanie oraz ochrona godności innych osób, nie zezwala w okolicznościach niniejszej sprawy na uniewinnienie oskarżonego od zarzutu przestępstwa zniesławienia”.

Autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w [...] do ponownego rozpoznania. Ponadto o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżycieli prywatnych zwrotu kosztów postępowania, w tym z tytułu ustanowienia pełnomocnika.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, co skutkowało jej oddaleniem w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 523 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Unormowanie powyższe wyklucza zatem możliwość formułowania w kasacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych i to zarówno, gdy jest on podniesiony wprost, jak i wówczas, kiedy – zmierzając do nieuprawnionego ominięcia ustawowego ograniczenia – przyjmuje postać zarzutu rażącej obrazy prawa.

Analiza zarzutów kasacyjnych, sformułowanych w punktach 1/1, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 5 wskazuje, iż skarżący zmierza w niedopuszczalny sposób do zakwestionowania ustaleń faktycznych w sprawie, które stanowiły podstawę uniewinnienia oskarżonego A.P. od zarzuconego mu czynu. Ustalenia te zostały poddane prawidłowej kontroli odwoławczej przez Sąd Okręgowy w [...]. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd odwoławczy rzeczowo i wszechstronnie odniósł się do wszystkich zarzutów stawianych w apelacji i w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wykazał powody akceptacji dla ustaleń faktycznych i prawnych przyjętych przez Sąd I instancji, przekonywująco uzasadniając swoje stanowisko w tej kwestii. Należy też zauważyć, że powyższe zarzuty zostały wprost powtórzone z apelacji, nie ulega więc wątpliwości, że są skierowane przeciwko orzeczeniu Sądu pierwszej instancji. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, iż rolą sądu kasacyjnego, nie jest ponowne – „dublujące” kontrolę apelacyjną – rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1996 r., III KKN 148/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 12).

Sąd Okręgowy orzekający jako Sąd odwoławczy nie prowadził postępowania dowodowego, w konsekwencji nie mógł naruszyć przepisów art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 7 w zw. z art. 458 k.p.k. (zarzuty sformułowane w punktach 2, 3 i 5 kasacji). Wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy, a Sąd odwoławczy nie dokonywał własnej, odmiennej oceny dowodów. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał w orzecznictwie, że skuteczne podniesienie pod adresem sądu odwoławczego zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. możliwe jest, co do zasady wówczas, gdy sąd ten poczynił własne ustalenia faktyczne, odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia sądu I instancji lub też nowe ustalenia faktyczne,

naruszając przy tym określoną w powołanej normie zasadę swobodnej oceny dowodów (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 sierpnia 2003 r., III KK 11/03, LEX nr 80301; z dnia 4 maja 2005 r., II KK 399/04, LEX nr 199795; z dnia 6 marca 2007 r., IV KK 362/06, LEX nr 467527).

Apelacja nie zawierała zarzutów naruszenia prawa materialnego art. 10 ust. 1 i ust. 2 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a więc Sąd Okręgowy w [...] orzekający jako Sąd odwoławczy kontrolujący wyrok Sądu pierwszej instancji rozpoznał sprawę w granicach środka odwoławczego. Działając zgodnie z treścią art. 433 § 1 i 2 k.p.k. nie obraził wspomnianych wcześniej przepisów prawa materialnego.

Stosownie do treści art. 519 k.p.k. kasacja przysługuje od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowania. Jedyne zarzut kwestionujący prawidłowość wyroku Sądu Okręgowego, dotyczy rażącego naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. (pkt 4 kasacji). Jednakże zarzut ten jest również oczywiście bezzasadny. Szczegółowa analiza uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego przekonuje, że Sąd rozważył wszystkie istotne zarzuty oraz wnioski wskazane w apelacji. Następnie stosownie do treści przepisu art. 457 § 3 k.p.k. wskazał dlaczego zarzuty apelacji uznał za niezasadne. Argumentacja Sądu odwoławczego jest rzetelna i w pełni spełnia wymogi określone w wyżej wskazanym przepisie.

Biorąc powyższe rozważania pod uwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.